

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemsi ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejeman za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“.

Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Vabilo na naročbo.

Vse gg. dosedanje naročnike, katerim je naročnina potekla konec septembra, in druge narodnjake vabimo na novo naročbo našega prvega slovenskega dnevnika, „Slov. Narod“.

Prijatelje našega narodnega dela, prijatelje svobode in slovenstva pa še posebno prosimo, naj naš list širijo s tem, da nam vsak vsaj enega novega naročnika pridobi. To je nam in naši stvari tembolj treba, ker se od znane strani s fanatizmom proti našemu listu agitira, kjer se le more.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za četrt leta . . . . . 3 gid. 30 kr.

Za mesec oktober . . . . . 1 " 10 "

Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za četrt leta . . . . . 4 gid. — kr.

Za mesec oktober . . . . . 1 " 40 "

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta 2 gid. 50 kr.

Po pošti sprejeman " " 3 " —

Ob enem zopet prosimo, da oni gospodje, ki so nam še kaj na dolgu, precej poravnajo.

Administracija „Slov. Naroda“.

Gg. delničarjem „Narodne tiskarne“.

Po sklepu občnega zbora delničarjev „Narodne tiskarne“, dne 22. junija t. l. bi moral tekom meseca septembra sklican biti izvanredni občni zbor.

Upravni odbor pri najboljši volji tega sklepa nij mogel izpeljati, ker je blagajnik in vodja „Narodne tiskarne“ v Ljubljani, g. P. Grasselli še le 4. septembra blagajnične in druge knjige izročil novemu ravnatelju, g. Hugo Turku; izvoljeni odsek treh upravnih odbornikov za pregledavanje knjig pa nij mogel o pravem času dovršiti svoje naloge vsled večtedenske odsotnosti bivšega blagajnika g. Grassellija.

Občni zbor delničarjev „Narodne tiskarne“ se bode pa vsakako še tekom tega leta sklical, ter se mu predložila bilanca do konca septembra t. l., kateri čas obsega celo prvo leto delovanja ljubljanske tiskarne.

Ljubljana, 29. septembra 1873.

Upravni odbor „Narodne tiskarne“:

Dr. K. Ahačič, predsednik.

Volilni shod v Ljubljani

28. septembra.

V nedeljo 28. septembra t. l. ob 10h dopoldne se je zbralo v Virantovi dvorani

nad 50 mestnih volilcev, hišni posestniki, trgovci in obrtniki iz mesta, in vseh predmestij, da so se posvetovali, katerega kandidata za državni zbor bi postavili v ljubljanskem mestu.

G. V. C. Supan, predsednik trgovinske zbornice, pozdravlja zbrane meščane in povdarja imenitnost denšnjega volilnega shoda. G. Supan je bil potem enoglasno za predsednika izvoljen ter zborovanje vodil taktno in nepristransko; g. Pfeifer pa je bil zapisnikar.

G. Supan nasvetuje, da se naj sestavi mestni volilni odbor, ki bode vodil celo volilno agitacijo.

Debate so se udeležili gg. A. Jentl, Turk, Šventner, Horak in D. Žagar in potem so bili enoglasno izvoljeni v volilni odbor gg.: V. C. Supan, J. N. Horak, Fr. Sovan st., Pakič, dr. Ahačič, Fabijan J., Obilčnik, Josip Kušar, Henrik Ničman, Vaso Petričič, Pavel Skale, A. Jentel, Pajser, Hugo Turk in D. Žagar.

G. Horak, deželni poslanec in hišni posestnik, poprime besedo in govori najprej o raznih političnih in narodnih strankah ljubljanskega mesta, omenja, ker je volitev v neposredni državni zbor silno važna, in je živo želeli, da si zbere stolno mesto kranjske dežele odličnega kandidata, torej so mestni volilci, katere mora ta volitev najbolj zanimati, volilno organizacijo v svoje roke vzeli, ter se denes v ta namen zbrali, da se pomenijo o svojem prihodnjem poslancu. Govornik preide potem na kandidata, kateri naj bi se postavil. Kolikor je govorniku mnenje meščanov znano, si vsi žele za kandidata g. dr. Razlaga. (Navdušeni kliči: Živio dr. Razlag.) G. dr. Razlag je pošten narodnjak, ki ima že dosti zaslug za slovenski narod. On živi med nami, pozna naše želje in zahteve, je izveden v postavodaji in dober govornik. Tudi je dr. Razlag izvrsten nacionalen ekonom, bo povspešil trgovino in obrt in sploh vse storil, kar je v stanu našo deželo na višjo stopinjo blagostanja povzdigniti.

Vsi zbrani volilci so že poprej mislili dr. Razlaga za državni zbor kandidirati, torej so se misli vseh koj brez vsega daljšega debatiranja zedinile.

Telegram „Slov. Narodu“.

Maribor 30. septembra. V nedeljo je na volilnem shodu v Konjicah blizu 100 volilcev soglasno Pajka kot kandidata postavilo. — Nemški kandidat Seidl je celo v občini, kjer stanuje, v Kamei, propal pri volitvi volilnih mož.

Jenkova slavnost v Kranji

28. sept. 1873.

Jasno kakor ribje oko se je v nedeljo zjutraj razpenjalo nebo nad ravnim sorškim poljem; ob njegovem obrobji so zeleni holmci z belimi cerkvami ljubeznjivo gledali na prelepi gorejski svet, sivi skalnati vrhovi ob kranjsko-koroški meji so se mogočno dvigali v čisti sinji zrak: bil je najlepši jesenski dan, tako prazničen, tako nedeljsk, kakor, da bi bila s hvaležnimi Slovenci vred mati natura sama hotela počestiti enega svojih najzvestejših sinov, ki je njene čudapolne skrivnosti v svojih neumrjočih pesmih slikal in prepeval, ter budil veselje in ljubezen do nje. Starodavni Kranj je bil nenavadno živ; zjutranji vlak je namreč iz Ljubljane pripeljal preko 300 gostov, katere je slavnostni odbor slovesno sprejel. Mej petjem in pokanjem možnarjev se podade vsi v mesto in od tod proti 11. uri na mirodvor, kder se je v tem sebralo uže na stotine raznovrstnega ljudstva. Ljubljanski sokolci, ljubljanski i kranjski pevci obstopijo s svojimi tremi zastavami še s platnom pokriti spomenik, stoječ na pesnikovem grobu skoro v sredi pokopališča na južnovzhodni strani kapele. Pevci zapoje v močnem zboru pesen „Bledi angelj“; po tem stopi na oder kranjski advokat i znani slov. pisatelj dr. Mencinger ter govori sledeči govor:

„Preteklo je blizu 21 let, kar je izbrana množica rodoljubov iz vseh slovenskih pokrajin na ravno tem vrtu miru spomenik stavila našemu prvemu pesniku Preširnu. Praznovanje je bilo takrat pohlevno tiho, kajti bili so časi žalostni, siloma so oblaki zakrili zarijo svobode in napredka, katera je napočila leta 1848, in upanje narodnega napredka je moralo biti odloženo v prihodnjost, o kateri je bilo negotovo, kdaj nam zopet srečo prinese. Vladala je takrat tožna udanost v prisiljeno osodo neizpolnenih želja in postavile so se pesniku za tadanji čas pomenljive besede: „Ena se tebi je želja spopolnila, v zemlji domači da truplo leži.“ Popred ko smo se nadejali, prišli so bolj jasni časi, ko se nam je izpolnila več kakor ena želja, ko so misli svobodne in besede bolj proste. — Tako smo se smeli čez eno in dvajset let zopet sniti, na ravno tistem prostoru miru. Zastave vihrajo, streli so pokali in na obrazih se nam ne bere več obupna vdanost, ko pred 20 leti, temu srčno zaupanje v sebe in prihodnjost. — Zopet stavimo spomenek. Kakor je temeljito dognano, da je Preširen naš prvi pesnik in da še nij dobil doglavnika ne med umrlimi ne med živečimi, tako smemo tudi reči, da je bil Simon Jenko naš drugi pesnik, Preširnu naj bližji. In čudno naključje je, da ta dva, ki

sta si v pesnih najbližja, tudi na enem mi-rodvoru počivata, da počivata v obliči domačih gora, v sredici najlepše doline naše domovine, in da je staročastni Kranj, nekdanja stolica naših vojvodov, zdaj zadobil čast, da varuje grobe obeh naših največjih pesnikov.

Naj ta spomenik, ki slavi pevca in živo pričuje umetnost obraznika samouka, ki ga je ustvaril in ga nam bo zdaj razkril, naj ta spomenik stoji krepko in smelo prihodnje stoletje, in naj bode tudi našim vnukom spomin britke izgube prerano umrlega pevca in in buditelja, čigar koščice pod njim trohne, naj jim bo opomenba na njegova krasna dela, ki so mu zaslužila ne samo ta spomenik, temuč spomin v vseh narodnih srcih, in naj bode ta spomenik znamenje narodne časti.

Res britka izguba je naš mali in zaostali narod zadela, je eden njegovih dušno najbolj obdarovanih sinov nas moral ravno takrat zapustiti, ko tako čutimo pomanjkanje vodnikov in budnikov, ko tako pogrešamo takih bistrih umov, kakor je bil Jenkov. Komaj 33 let star je umolknil pevec, sredi svoje moške dobe, sredi najbolj razvite moči je moral v grob položiti svojo učenost in bistro-umnost, in zapustiti je moral svoj narod, svoje domače sorško polje in svoje bele gore, ki jih je tako ljubil dolga leta deleč na tujem in zadnje kratke dni v domovini. Koliko večnih pesnij bi bilo še procvetelo, ko bi Jenko živel, zdaj pa so omolknile njegove strune na vekomaj. Da so se morale ravno pri njem uresničiti pevčeve besede: „Roži so le kratki dnevi dani.“ V teh kratkih dnevih nam je pa Simon Jenko veliko ustvaril in v njegovih pesmih hranimo bisere našega slovstva. Ti biseri so sad dolgega trpenja. Kajti bil je Simon Jenko pesnik v pravem težkem pomenu te besede. Gledal je svet in življenje z čutečim očesom, ki več vidi ko navadno. Njegovo srce je čutilo revo človeškega roda, nosil je v prsih, ko pravi pesnik pekel in nebo, spominjal se je svojega stanu in iz vseh vrst njegovih pesnij posnamemo, da je trpel brez miru.

O njegovem vsakdanjem življenju o njegovem boji z vsakdanjimi potrebami življenja nij mi treba govoriti. Pesnika moramo iz pesniji soditi in iz pesnij brati njegovo življenje, njegov značaj in njegove želje. Opomniti pa moram, da je nosil vse žive dni tisto trojno gorje, katero je v eni najlepših pesnij grenko in resnično popisal. — To trojno gorje mu je zlomilo moč, katera bi bila v drugačih družabnih razmerah ostala nerazrušljiva. — Kakor pa je živel v vedno neprijetnih okoliščinah, ostal je vedno trden značaj brez omahovanja. On nij iskal tiste časti, ki se na prsih nosi, čast pa, ki je nosimo znotraj prsij, mu je bila neomadeževana; iskal nij ljudske hvale in je po stari pevski osodi tudi v življenju nij našel. Skromno je živel, sè zavestjo svoje visoke pevske cene nij se ponašal, ampak zapustil jo je nam kakor svojo edino zapuščino in poročilo.

To zavest visoke vrednosti pevca, ki spi pod tem kamenom, naj sprejme narod, naj čišla njegove krasne pesni, in naj občuduje v njih jasno domišljavo, milo čutje in v vseh ozirih dovršeno pesniško umetnost. Smemo reči, da se mnoge pesni našega pevca smejo staviti zraven prvih pesnij vseh narodov, in smemo biti ponosni, da se je Jenkov „Naprej“ uže razlegal na treh delih sveta, in da je to pesen poslušati priliko imelo nad 90 mili-

jonov Slovanov. Pa on nij pel za druge narode, pel je za nas. Vidi se iz njegovih pesnij gorka ljubezen do svojega naroda in trdno zaupanje, da bo narod obstal, da se bolje in bolje izobrazil in da s časom doseže častno mesto mej drugimi narodi. Tako je pevec prerokoval, akoravno je dobro poznal naše žalostne razmere. On nij bil deležen ošabnosti drugih, ki se bahajo, kako velik narod smo, da smo najmanjša vejica največjega naroda, koliko imamo slavnih junakov in dušnih velikanov, on je britko vzdihnil, da ne vé, kje naše junake zemlja krije, in da je to povest naše zgodovine, kako rod za rodom gine. Vendar prerokoval nam je Jenko veselih časov srečo! — Rekel sem pred, da je ta spomenik znamenje narodne časti. Kdor se časti sam, je drugih časti vreden. Častivreden je narod, ki časti svoje slavne može. Majhen narod smo, malo imamo slavnih mož, pa denes smo vdrugič na tem mestu pokazali, da poznamo vrednost svojih pesnikov, in da imamo gorko srce za narodno čast. Ohranimo to gorko srce, bodimo svoji pri svojih, ljubimo svoj narod, svojo domovino, samo v narodu so krepke korenine našega ostanka in naše prihodnosti. Učimo se, da dospemo druge narode, delajmo, ker brez dela nij pridelka in dočakali bomo veselih časov srečo, kakor jo je prerokoval Simon Jenko. Naj se usliši ta prevažna želja, pevec pa, ki jo je izrekel, naj živi v spominu naroda, dokler bodo stale sive gore, ki gledajo na nas.“

Ko je bil dr. Mencinger mej živio-klici svoj govor sklenil, pade platno raz Jenkovega spomenika, možnarji zagrmje in stoterna slava pesnikovemu spominu zadoni proti nebu.

(Konec prih.)

K volitvam.

Neki prijatelj naše stvari se je potrudil in za volilne okraje Celje, Ptuj in Maribor sestavil izkaz, koliko volilnih mož ima vsaka občina voliti. Izkaz je narejen po statistiki zadnjega ljudskega številsenja in novi volilni postavi za državni zbor.

I. Volilna skupina Celje: a) okraj Celje; občina Celjska okolica voli 6 volilnih mož, Dobrna 3, Št. Jur pod Rifnikom 6, Griže 4, Velike Pirešice 6, Gutovlje 2, Vojnik (brez trga) 6, Kostivnica pri Planini 3, Sv. Lorenc v Prežini 2, Sv. Martin v Rožni dolini 3, Nova cerkev 5, Sv. Pavl pri Preboldu 5, Sv. Peter 3, Pletrovče 4, Sv. Primož 3, Žavec (brez trga) 1, Frankolovo 3, Svetina 2, Teharje 4, Višnjaves 2. Celi okraj šteje 31693 prebivalcev in voli 73 volilnih mož.

b) okraj Vransko; občina Vransko (brez trga) voli 3 volilne može, Braslovče 6, Sv. Jur pri Taborji 4, Gomilsko 2, Polzela 3, Tabor (Sv. Hieronim) 3, Marija Riek 2; tedaj voli celi vranjski okraj z 9129 prebivalci 23 volilnih mož. —

c) okraj Gornjigrad; občina Kokarje 3, Ljubno (brez trga) 4, Luče 3, Novaštifta 2, Gornjigrad (brez trga) 5, Mozirje (brez trga) 5, Rečica 5, Solčava 2; tedaj voli celi okraj z 12497 prebiv. voli 29 volilnih mož.

d) okraj Laško; občina Sv. Krištof 10, Dol 2, Klošter 6, Loka 7, Sv. Rupert 3, Trbovlje 8, Stari Gradec 5; tedaj voli celi okraj s 18563 prebiv. voli 41 volilnih mož.

e) okraj Brežice; občina Artiče 3, Bojsno

1, Mostec 1, Gabrje 1, Globoko 2, Veliki obrež 1, Kapele 3, Loč 1, Mihalovec 1, Pišeče 4, Pleterje 2, Rigonce 1, Zakot 3, Sela 1, Sromlje 2, Videm 3, Bizelj 7; tedaj voli celi okraj z 15712 prebiv. voli 37 volilnih mož.

f) okraj Kozje; občina Kozje (brez trga) 1, Dobje 3, Drenskoreber 2, Buče 2, Gorjane 2, Podsreda 2, Koprivnica 1, Križe 2, Loke 1, Podčetrtek 1, Lastnič 2, Merčnasela 2, Planina 1, Pilštajn 2, Sv. Peter pod Kunsbergom 5, Planinskavas 1, Preborje 2, Presično 2, Zagorje 2, Sedlarjevo 1, Zdole 2, Sopote 2, Imeno 2, Golobinjek 2, Sv. Vid 1, Velikikamen 1, Verače 2, Veternik 1, Virštajn 2; tedaj voli celi okraj z 19110 prebiv. voli 52 volilnih mož.

g) okraj Sevnica; občina Anže 1, Armeško 1, Blanica 6, Brezje 2, Gorica 1, Sevnica (brez trga) 2, Rastez 1, Rajhenberg 2, Zabukovje 4, Senovo 2, Stolovnik 1; tedaj voli celi okraj z 9034 preb. voli 24 volilnih mož.

h) okraj Šoštanj; občina Sv. Egidij 3, Sv. Florjan 2, Sv. Janez na gorici 3, Sv. Martin 4, Šoštanj (brez trga) 3, Škale 3, Topolšča 3, Velenje 4; tedaj voli celi okraj z 10674 prebiv. voli 25 volilnih mož.

Cela ta volilna skupina ima 126.412 prebivalcev in voli 304 volilne može.

(Konec prihodnjič.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 30. septembra.

Češki listi naznanjajo za državni zbor sledeče kandidate: dr. K. L. Klaudy, dr. Rieger, dr. Seeling, Aloiz Oliva, grof Klam-Martinič, Fr. Tilšer, knez Lobkovic, dr. Havelc, dr. Prahensky, dr. Julius Gregr, dr. Jan Žak, dr. K. Roth, grof Jan Harab, dr. Miroslav Tirš, Grünwald, dr. Skarda, Jan Kleisl, F. Šimaček, dr. Nittinger, dr. Trojan, dr. Sladkovsky, dr. Čížek, O. Zeithamer, F. Urbanek, dr. Edvard Gregr, J. Klimeš, Fiala, Paček, Hamman, Jan Kratochvil, knez Karl Švarcenberg, E. Tonner, dr. Brauner.

Češki „Narodni Listy“ pravijo v uvodnem članku, da mora stranka, ki hoče francoskega grofa Chamborda postaviti na prestol, in ki ima svoj generalstab v Rimu, koncem strašno tepena in z njo tepeni vsi njeni zavezniki in pomagači biti. — „Pokrok“ govori o ustavskih in pride do zvršetka, da so „stari“ in „mladi“ le nositelji napačnega ne pravega liberalizma. „Posel z Prahy“ pozivlje Čehe „k volitvi!“

Ministri so zdaj vsi na Dunaji. „Sonn- und Montags-Ztg.“ pravi, da je položaj za ministerstvo slab. Ministri med so- boj nijso edini, zlasti finančnemu ministru oponašajo, da nema sposobnosti in enerzije. Bil bi že odstranjen, pa se nikdo ne naj- de, ki bi se upal v red spraviti naše finance.

Vnanje države.

Francoski listi javljajo, da misli princ Napoleon izdati brošuro, ki bo popi- sala francoski položaj in dokazala, da bode kraljestvo deželo popolnem rujiniralo. — Pravi se, da je skrajna levica sklenila, na- 14. oktobra sklicati vse poslance levice in skrajne levice, da se prouzroči velik izstop, ako se bo monarhija proglasila.

Gibanje **španjskih** intransigentov se koncu bliža. V Kartageni je med uporniškimi voditelji najhujši razpor nastal. Contreras in nekaj drugih će kapitulirati; drugi se hoté dalje boriti.

Italijanski listi pišejo, da Pija IX. dušne moči popuščajo, in da se je nadejati kmalu velike katastrofe v vatikanu.

Angleški bankirji so se zbrali v Lon- donu, da bi se posvetovali, kako bi drug drugemu pomagali, da se jih krah ogne.

Na **Pruskem** je boj z ultramontanizmom vedno večji; a rimljaki so baje na zmago že obupali. Tako je Ledohovski vladi pisal, da pripušča, da se seminar zapre, češ, da se svetnej oblasti ne sme nihče ustavljati, ker je od boga; a da se nadeja, da bo bog dneve te hude preskušnje skrajšal. — Pravijo, da Bismarck zaupanje čedalje bolj zgublja; baje mu Manteuffel nagaja pri dvoru, ter mu želi vpljiv uničiti. — Visoko oficijozni „Preussische Volksblatt“ piše o položaji Nemčije proti Italiji, v katerem članku pravi, da je Prusija varuh (?) miru v Evropi, in da bode ona branila, da papež posvetne oblasti ne dobi nazaj.

Predsednik **zedinjenih držav**, Grant, je ravnaje Richardsonovo tikoma krize popolnem odobril. Banke na jugu in zapadu vstavljajo plače. Izvažanje, posebno pavole in žita, povsodi tiči. Govori se o sklicanju kongresa k posebni sesiji.

Dopisi.

Iz velikih Lašt 27. septem. [Izv. dop.] Z veseljem naznanjam, da so se v našem sodnijskem okraji volitve volilnih mož v lepem redu vršile in izvršile; izvoljeni so v večjih občinah pošteno možje, vneti za narod in napredek. — Treba bi bilo tedaj, da se postavi tudi kandidat za narod in napredek.

Iz Radgone na slov. Štajerskem 28. sept. [Izv. dop.] Predrznost duhovnih agitatorjev gg. Kocuvana in Gomilšaka presega že vse meje. Posebno ima Gomilšak že neko vajo, ki si jo je pri nemških kmetih v radgonskem okraju po večletni praksi pridobil. Ta duhovni gospod, ki je poprej bedaste Nemce šuntal, ki zdaj že čisto pod duhovensko komando stoje, hoče tudi prebrihtne Slovence s svojim rogoviljenjem le na farške ojnice dobiti. Pa tu se s slabim uspehom trudi. Razen par cerkmaštrov nij v celem gornje-radgonskem okraju nikoga, ki bi se tema možema kar meni nič tebi nič dal brzdati. — G. Kocuvan ima sicer v Šent-Jurji svoj „Werkstatt“, katoliško društvo. Pa mehovi mu tako slabo vlečejo in oglje tako slabo gori, da železo ne postane dosti žarjevo, da bi se iz njega verige kovale. Kovač Kocuvan bode primoran svojo kovačnico zapreti. — Fajmoštri sami se za rogoviljenje malo brigajo in celo Kurnik pri sv. Petru pri Radgoni, ki je načelnik odbora za duhovensko agitacijo v gornje-radgonskem okraju, svoj posel slabo opravlja. Ta tako zvani c. kr. fajmošter raji „procul negotiis“ doma za pečkom sedi ter od vlade dobljeno podporo v miru uživa. Le včasih samo stereotipne besede „Herman wählen“ zamrma.

Akcije za **Hermanovo** kandidaturo tukaj prokleta slabo stoje in Herman bode, ako tudi v drugih krajih tako malo in tako slabe prijatelje ima, kakor tu, strašen fiasko doživel. Dr. Ploj bo pri nas imel veliko večino glasov. Če se le tudi drugod pridno dela.

Iz Trsta 28. septembra [Izv. dop.] Za volitve se pripravljamo nekoliko, da si bi večja gibčnost valjda ne škodovala. Kakor povsod, manjka tudi pri nas požrtvovalnih mož, ki bi ne čakali le na druge, ampak sami vsak nekoliko storili, šli med znane okoličane in jih podučili, zakaj nam je voliti samo Nabergoja, in prigovarjati jim, da pridejo vsi na volišče. Nekoliko marljivih agitatorjev pa vendar imamo, bog daj, da bi njihovo delo zadostilo. Dozdaj imamo

še mnogo upanja, da naš narodni kandidat zmaga.

Tem ostreje se more interesu narodne stvari in slovenstva obsojati postopek onih ljudi ki iz samih osobnostij združbo delati skušajo. Glej v zadnjih „Novicah“ dopis iz tržaške okolice, na katerega smo se vsi jezili, dva pravničarja izvzemši. „Pravničarska“ stranka namreč v Trstu in okolici nema, niti toliko udov, kolikor je prstov na eni roki. Ne bo se tem vranom posrečilo, tudi pri nas baklo razpora zapaliti.

Iz Dolenjskega 28. sept. [Izv. dop.] Čudni kandidatek naših gospodov kaplanov, g. Irkič, o katerem le eno molimo namreč, da bi ne bil voljen in ne bi prilike imel svoje smešnosti in nezmožnosti na Dunaj nesti, — Irkič je dal tiskati svoj program, t. j. neki oklic in ga razpošilja volilcem. Ta oklic gomezi prvič grdih gramatikalnih napak, drugič pa kaže tako duševno revščino, da je menda ravno še tega dokaza Irkičeve absolutne nezmožnosti treba. Irkič tu „slavnim“ volilcem pripoveduje, da prav za prav ne more „delj časa dom zapustiti in se daleč od doma podati“ ali so ga „prijatelji“ nagovarjali, ne more „zaupanja meni nasproti prinešenega zaverniti“ prinese kot dober „državljan“ (sic) žrtvo in kandidira. Program tako-le res ženijalno razvije: „Navdajajo me tri vlastitosti: prvo sim katolišk kristjan, drugo sim rojen Slavjan, in tretje sim avstrijsk državlan.“ Kakor vidite v 17 besedah ena velika bedarija (unsinn) — kajti za božji krst noben jezikoslovec ne more nam raztolmačiti, kakšen je tist položaj, ko človeka „vlastitosti navdajajo“ in še celo tri vlastitosti kar na enkrat. Gospod Irkič dajte menj učeno govoriti, tega bi niti vseh sedem ranjic grških modrijanov ne razumelo. Tu je levpršanje, ali smo mi vsi drugi neumni, ali pa vi niste pulfra iznašli. — Če vi kot nekaj posebnega navajate, da ste kristjan, tudi to nij nič posebnega, kajti nas vse so botra h krstnemu kamenu nesli, ne samo vas; sicer pa zdaj volimo poslanca, ne mežnarja. Isto tako smo avstrijski državljani (ne državlani) mi vsi, ne le vi. Kar se pa tiče sredine vašega „programa“ (bog vam grehe odpusti), da ste „rojen Slavjan“, menda se mora pač akcent ali naglas bolj na besedo „rojen“ položiti, kar pa bogme nij vaša zasluga, temuč vaše matere in slučajja, pa še ta ne velika zasluga, vsaj ne taka, da bi imeli pravico v rajhsrat hodit Nemcem priliko dajati, da bodo zavoljo tacega poslanca kot bi vi bili, norce delali se iz vsega našega naroda.

Dolenjskim rojakom zakličem: volite g. Pfeiferja in nobenega družega, ne Irkiča, ne Zagorca!

Iz Zagreba 28. sept. [Izv. dopis.] Naš novi ban Mažuranič pripeljal se je sinočnim vlakom ogerske drž. železnice v Zagreb. Saborska deputacija peljala se mu je do Žakanja nasproti. Zagrebčani so ga z veliko srčnostjo sprejeli. Malo je bilo videti hiš, ki niso trobojnice izobesile in na večer okna razsvetile. Na kolodvoru ga je prvi pozdravil Zmajič v ime sabora, potem Vrabčević v ime mestnega zastopa in nazadnje en mestjan v ime mestjanstva. Zagrebško pevsko društvo „Kolo“, in karlovško „Zera“ sta združeno pela in muzika vatrogascev svirala. Občinstva se je pa bilo toliko zbralo,

da se je moglo reči, da je bilo pri sprejemu novega bana vse zagrebško prebivalstvo na ulicah. Tudi iz dežele je prišlo veliko Mažuraničevih čestilcev nalašč zato v Zagreb, da vide njegov sprejem. Na mesto njega bo za saborskega predsednika zagrebški odvetnik Nikola Krestič izbran, tako so se baje v središnjem klubu dogovorili. Kot prvi Mažuraničev doglavnik čuje se imenovati saborski podpredsednik Jovan Živkovič. — V Valpovu je na mesto umrlega narodnega zastopnika Maksa Price enoglasno izbran dor. Napoleon Špun-Strižtč. — Saborske sednice se bodo jutri spet začele.

Domače stvari.

— (G. Luka-Sveteč) je svoj mandat kot deželni poslanec odložil. Tako poroča ljubljanski „Tagbl.“

— (G. dr. Matjašič) — kakor se nam iz ljutomerskega okraja piše — z dušo in telom narodnjak, za zdaj na dopustu v Ljutomeru, namerava iz avditorijatske branše izstopiti, ter se odvetništvu posvetiti. Dr. Matjašič je bil tudi skoro dve leti pri dež. sodnji v Gradci v civilni praksi, bode tedaj kot praktično izurjen koncipijent k odvetniku pristopiti mogel.

— (Iz Podspika) na Gorenjskem nam nek posestnik piše: V št. 223. „Sl. Naroda“ popisuje nekdo iz Notranjskega iz Slavine prave resnice od škofulje Urške. Res je izvolila J. Erjavca za župnika v Kropo, res je, da so se Kropničani trdo v bran postavili, ker nečejo, da bi jim baba župnika izvolila. Kar pa dopisnik pravi, da Kropničani ne bodo dve leti fajmoštra dobili, če tega ne vzemo, ki ga Urška ponuja, povem, da bodo Kropničani tudi toliko zvedeni da bodo hoteli duhovnika imeti, ker je gotovo tudi kaka postava o tem.

— (Iz Dola blizu Kuma) se nam piše, da je kaplan M. pridigoval, da se je nekemu krčmarju Fr. Fakinu zato šest veder spridilo, ker toči ta, od cerkve sicer oddaljen krčmar, tudi med mašo. — Tako se vraže podpirajo.

— (Žalosten konec neumne šale.) V sredo večer 17. t. m. prigodila se je pri Novi cerkvi, dekanjske fari blizu Celja, sledeča nesreča: Tesar Štefan Podgoršek, po domače „Hudič“ — pa ne iz pekla, nego iz vasi Jezure v omenjeni fari — povračal se je rečenega večera iz dela s svojimi tovariši domov. Njegova prirojena navada je bila, da je rad šale in burke uganjal pri vsakej priliki, in priznati se mora, da se mu je to jako dobro pristojalo; bil je priljubljen „burkež“, kar ga je bilo pod klobukom. Na cesti sreča z deskami teško obložen voz z upreženima volama. Hoté se malo ponorčevati, prime enega vola za roge, kakor bi ga hotel zapeljati toliko v stran, da bi se Štefanu samemu ne bilo treba izogibati. Pristavi tudi šaljivo: „tja le pojdi, da se me izogneš!“ — Spremljevalec ga opominja, naj bode miren in pusti vola v miru. Štefan ga sicer uboga in izpusti roge iz rok, a ne more si kaj, da ne bi vola malo dregnil pri zadnjih nogah. Vola se ustrašita, dregnjeni odskoči in dobi nesrečnega pod se. Voz mu gre čez trebuh in noge, in ker je bil teško obložen, rani ga tako strašno, da je le čez noč živel.

— (Šolsko.) Peštanski „Pester Lloyd,“ katerega se razen ogerske tudi dunajska vlada poslužuje, shvata nehanje slovenskih paralelk na naši realki in gimnazij tako, da si daje iz Dunaja sledeče telegrafirati: „Ministerstvo je obligatno učenje slovensčine na srednjih šolah na Kranjskem odpravilo.“ No, kar še nij, lahko bo, če pojde tako naprej.

— (Slovenska Bistrica.) Nova železniška postaja „Slov. Bistrica“ med Poličanami in Pragarskem se bode še le koncem meseca oktobra otvorila.

— (Iz Pulja) v Istri se nam piše: 5. t. m. je bil hud vihar in toča, in sta veliko škode napravila. Na mornarski vojašnici je toča razbila 1800 šip na oknih. Dve ladji ste bili v veliki nevarnosti potopiti se. K sreči so vojaki pristopili in ladje iz nevarnosti oteli.

Razne vesti.

* (Zdravljenje kolere) Bolnik naj gre precej v posteljo in se toplo odene; on ne sme postelje zapustiti, dokler nij bolezni popolnoma ozdravljen. Noge in roke se morajo greti s sklenicami (Wärmflaschen), ali kjer teh nij, s toplimi eglji, ki se tudi po straneh života obložijo. Če so roke in noge že mrzle, morajo se meti in ribati s toplim flanelom ali parhantom. Najboljše zdravilo je umetna tinktura in opijum. Vsako minuto se daje bolniku trohica ledu, ali če nij ledu, eno žlico mrzle vode. Več vode naenkrat bolnik ne sme zavzeti, ker bi potem bljevanje in driskanje še huje postalo. Na trebuh se položi vrečica ali žakljč z mrzlim peskom napolnen, 8 do 10 funtov težak; ta vrečica se ne sme odvzeti od trebuha, dokler bolezni ne pojenja. Sploh tudi pri navadni driski taka vreča z mrzlim peskom izvrstno pomaga, bolj kakor vsako zdravilo. Na ta način se je že dosti na kolero bolnih ljudi ozdravilo.

* (Učenjaška revščina.) Profesor na berlinskem vseučilišču, doktor J. Pietraszewski, je pred nekaterimi leti umrl, in zapustil zvesto ženo največji revščini. Bil je dolgo časa konzul na perzijskem dvoru in ud znanstvene perzijske ekspedicije pod pl. Minutolijem. Zelel je prevoditi Zoroastrove knjige in jih na lastne stroške izdati. A to strašno delo ga je vrglo na posteljo; huda bolezen je storila njegovemu življenju konec. Dokler je udova mogla delati, se je dolgo pošteno branila proti revji. Tudi ji je cesar privolil za nekaj let penzijo 120 tolarjev. A leta so pošla, udova se je postarala, popolnoma oslabela, in končno zbolela, da je zdaj brez vse pomoči.

* (Uboj.) Iz srbskega Belgrada se nam piše: V gornji Milanovici sta 2 razbojnika napali hišo Save Soldiča, njegovo ženo in deco povezali, a njega grozno razsekali, tako da je umrl. Dozdaj kuježja oblast še nij zasledila krvavih tolovajev.

* (Petnajstletna morilka.) Pred darmstadtško sodnijo je stala te dni Elizabeta Ruland, edina hči pridnih staršev, ki je postala dar brezvestnega zapeljivca. Iz strahu pred očetom je sklenila, da bo nasledke svoje zmote siloma odstranila. Akoravno so njeni ljudje vedeli, v kakem stanu je, je vendar vedno tajila njihovo trdenje. V najhujših bolečinah je v maju rodila deklico, ki jo je pa takoj po rodu zadušila. A telo mlade matere nij bilo tako trdno, kakor njena volja. Treba je bilo poklicati zdravnika, ki je takoj njen pravi stan spoznal. Mlada mati je obstala svoj zločin, in obsojena je na pol leta ječe. Pri sodbi je njena mati večkrat v omotico pala, kar je bilo strašno videti. — Zapeljivca pa je zdavnaj pobegnul iz čnega kraja, sicer bi ga bili razjezeni vaščani ubili.

Tržna poročila.

Iz Dunaja 27. sept. Prodajalci so se zelo držali; kupovalci so morali zato višje cene privoliti, sicer bi ne bilo nikake kupčije. Pšenice se je obrnilo 35 — 40000 vaganov, večidel prav lepe. Bila je po 7 gl. 35 kr., do 8 gl. 10 kr. Ječmen je bil drag, pa se ga je za eksport veliko kupilo, in sicer po 10 — 15 kr. dražje, nego oni teden. Prodalo se ga je 40000 vaganov po 4 gold. 25 kr., do 4 gl. 90 kr. Rež so kupovali dunajski kupci 19000 vaganov po 5 gold. 75 kr., do 6 gl. 50 kr. Po Ovsu se je močno popraševalo in se je za 4 — 5 kr. podražil, proti koncu pa pal. Bil je po 1 gl. 82 kr., do 1 gl. 85 kr. Koruza nij imela trga; samo 2000 centov po 5 gl. so je prodali. Moka se nij mogla prodajati, a ceno si je obdržala.

Iz Pešte 27. sept. Zarad velikih judovskih praznikov v prvi polovici tedna nij bilo nobene kupčije; navozilo pa se je žita jako veliko, zarad česa se je tudi pšenice zelo veliko prodalo, da se je bilo bati, da bi ji cena ne pala, a poskočila ji je za 5 kr. Obrnilo se je pšenice v štirih dneh 100000 centov, in sicer po 7 gl. 15 kr. Rež je imela iz začeka slab trg, pozneje pa se je po 5 — 10 kr. boljše plačevala, proti koncu pa spet pala; obrnilo se je reži 7 — 8000 vaganov po 5 gl. 55 kr., do 5 gl. 60 kr. Ječmen so posebno za pivo močno kupovali, in sicer se ga je prodalo 10000 vaganov po 5 — 10 kr. dražje, kakor oni teden. Ovs se je malo pripeljalo, kupcev pa je bilo veliko, za-to so ga morali po 3 — 5 kr. dražje plačevati. Prodalo se ga je 15000 vaganov po 1 gl. 80 kr., do 2 gl. 4 kr. Koruza so prodajalci zelo držali, a cene so ji ostale; prodali so je 15000 vaganov. Beli fižol je bil po 5 gl. 25 kr., stari po 4 gl. 50 kr.; grah po 6 gl. 25 kr., leča po 4 — 6 gl., pšeno po 7 gl. 50 kr. Z medom, voskom, ježicami, vinskim kamnom in limom nij bilo nobene kupčije.

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry v Londonu.

Odstranjenje vseh boleznij brez leka in stroškov z izvrstno zdravilno hrano Revalescière du Barry iz Londona, katera pri odraščanih in otrokih svoje stroške 50krat v drugih sredstvih prihrani.

Izpisek iz 75.000 ozdravljenj boleznij v želodci, v živcih, v drobu, v prsih, na pljučah, v grlu, v dušnjaku, na žlezah, na ledvicah in v mehurji — od kojih se na zahtevanje posnetki zastoj in franko dopošljejo:

Spričevalo št. 64.210.

V Napolji, 17. aprila 1862.

Moj gospod! V sled boleznij na jetrah sem bival sedem let v strašnem stanu sušenja in vsakovrstnega trpljenja. Nijsem bil v stanu ne čitati niti pisati; moji živci so se tresli po celem životu, slaba prebavljivost, vedna nespečnost in imel sem zmirom razburjene živce, da nijsem nikjer našel miru, pri tem sem bil tudi silno otožen. Mnogo zdravnikov je svojo umetnost poskušalo, a ne da bi moje trpljenje olajšali. V popolni obupnosti sem Vašo Revalescière poskusil in zdaj, odkar sem jo tri mesece užival, se zahvaljujem ljubemu Bogu. Revalescière zasluži največjo hvalo, ona me je popolnem zopet ozdravila, tako, da morem svoje družbinsko stališče zopet zavzati. Z iskreno hvalečnostjo in popolnim spoštovanjem
Marquise de Bréhan.

Spričevalo št. 65.810.

Neufchateau (Vogesen), 23. dec. 1862.

Moja hči, 17 let stara, je trpela vsled pomanjkanja svojih pravil na strašni razburjenosti živcev, imenovani sv. Vidov ples, in vsi zdravniki so dvmili na mogočesti kakšne pomoči. Od tega časa sem ji, po nasvetu prijatelja, Revalescière dajal, in ta iz vrstna hrana jo je na začudenje vseh, kateri trpečo poznajo, popolnem ozdravila. To ozdravljenje je tu veliko pozornost vzbudilo in mnogo zdravnikov, ki so to bolezen za neozdravljivo proglasili, se zdaj čudi, mojo hčer močno, čvrsto in popolnem zdravo videti.
Martin, Officiere
Comptable en retraite.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraščanih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lonči Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih nakaznicah ali povzetjih.

Tržnja.

30. septembra.

Evropa: Polaj iz Žuženberga. — Mulej iz Bleda. — Dr. Domietus, Legat, Mlakar iz Zagorja. — Reiniger s sinom iz Puchan. — Fiti iz Trsta.

Pri Elefantu: Engl iz Monakovega. — Germ z družino iz Vajnhofa. — Lusnij, Müller iz Muzeviča. — Pallos s sinoma iz Celja. — Emants z gospo iz Herye. — Laučner iz Boena. — Supan iz Jaterbruna. — Danzer iz Dunaja. — Grof Pace iz Ponoviča. — Ozbolt.

Pri Mallé: Feierbach iz Dunaja. — Mad. Zdemšar s hčerjo iz Železnikov. — pl. Guttmansthal iz Trsta. — Mad. Jombarel s hčerjo iz Kliengenfelda. — Hren s hčerjo, Rothal iz Kočevja. — Kozeli iz Loke. — Haitšcher iz Idrije. — Delles iz Trsta. — Ličen iz Sežane. — Grohman iz Moravskega. — Ferče iz Radeč. — Reah iz Rajhenburga.

Pri Zamorec: Jurkovečki iz Moskve. — Frauk z gospo iz Trbovlja. — Strah iz Brežic. — Gissela et Adolf Lenatz iz Trsta. — Sostrušnik s sinom iz Ljutomera. — Mlinar iz Zagreba. — Montalhelli iz Reke.

Dunajska borza 30. septembra

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gl.	55 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	72	60
1860 drž. posojilo	100	25
Akcije narodne banke	961	—
Kreditne akcije	217	50
London	113	70
Napol.	9	7
C. k. cekini	—	—
Srebro	108	50

Čast mi je, p. n. občinstvu udano naznanjati, da sem na tukajšnjem trgu, v glediščnih ulicah šte. 19 ustanovil

krojačijo za gospode.

Zaradi dostojnih sredstev in izvedenosti, ki sem si jo skozi dolga leta v domačih in tujih deželah pridobil, mi je mogoče, da uspešno ustrezem vsakemu zahtevanju novega časa.

Glavna naloga mi bode, vsa naročila hitro, natančno in skrbno izvesti, in po najbolji ceni zadovoljnost p. n. občinstva si pridobiti.

Proseč za udano naklonenje mnogih ukazov in najbolje se priporočevaje, štejem si v čast biti z najvikšim spoštovanjem

(259—1) **Jožef Dolenc.**

V gostilnici pri Virantu

v Črnomlju se vzeme kletarica, katera na račun prevzeme pijačo; jedi prevzeme gospodinja. — Ponudbe naj se pošljejo do 10. oktobra 1873. (260)

Praktikant

se takoj sprejme

v štacuno z mešanim blagom

pri podpisanih. (258—2)

Velikovec 27. septembra 1873.

J. Vaterl & Comp.